

Maršal Tito - prvi predsednik republike

Zvezna Ljudska skupščina je izvolila prvega predsednika FLRJ in Zvezni izvršilni svet

Na skupni seji obeh domov Ljudske skupščine FLRJ v sredo, 14. jan. 1953 je bil izvoljen maršal Tito za prvega predsednika republike

Pri volitvah predsednika republike je sodelovalo 371 poslancev Zveznega sveta in 198 poslancev Sveta narodov. Za predloženega kandidata Josipa Broza-Tita je glasovalo iz Zveznega sveta 371 poslancev, iz Sveta narodov pa 197, eden pa je glasoval proti. Skupno je glasovalo za Josipa Broza-Tita 568 poslancev.

Predsednik republike je imel nato ta-le govor:

Globoko sem ginjen nad tem visokim zaupanjem in počastitvijo, ki ste mi jo izkazali s tem, da ste me izvolili za prvega predsednika Federativne ljudske republike Jugoslavije. Zelim vam zagotoviti, da bom na tej visoki, najodgovornejši in težki dolžnosti vložil vse svoje sile in vso svojo zavest, da bom upravičil vaše zaupanje in izvrševal dolžnosti tako, kakor zahtevajo to koristi narodov naše socialistične države. Vedno sem se smatral in se smatram za zvestega služabnika svojega naroda. Z današnjim zgodovinskim aktom Ljudske skupščine in s spremembo zakona o organizaciji in značaju najvišjih organov oblasti v zvezi in v republikah je končana še ena etapa v razvoju naše socialistične demokratizacije upravljanja. Za ta etapa je označila stabilnost in kontinuiteto organov ljudske oblasti, od najvišjega do najnižjega, za daljše razdobje, razdobje v razvoju socializma, v razvoju sil in tempa odmiranja državnih funkcij. Razume se, da ne bo to kratko razdobje. V našem socialističnem razvoju je jasno začrtana perspektiva. Z decentralizacijo upravljanja in administracije in gospodarstvu je oblast dobila še bolj značaj resnične socialistične demokracije, ker je ne samo približala, nego postala tudi pristopna najširši ljudski slojem, ker je

najvišjo izvršno oblast še bolj približala ljudstvu, preko najvišjega predstavnika, to je Ljudske skupščine, in neposredno pod vodstvom Ljudske skupščine bom tudi jaz izvrševal svoje dolžnosti.

Ob tej priliki bi hotel posebno poudariti, da bo potrebno, da tako jaz kot tudi tovariši v Zveznem izvršnem svetu posvetimo največjo skrb poglobljanju zakonitosti, od najvišje do najnižje oblasti, kakor tudi pri državljanah naše socialistične države. Vsaka kršitev zakonitosti gre na škodo avtoritete oblasti in družbene skupnosti. Brez zakonitosti ni državljanske discipline in obratno, brez državljanske discipline ni spoštovanja zakonov. To sta dve neločljivi stvari, ki sta pogoj kolektivne zavesti državljanov o njihovih pravicah in dolžnostih do svoje socialistične skupnosti.

Spoštovanje zakonitosti je posebno važno v našem decentraliziranem sistemu upravljanja, v katerem vsaka nezakonitost škoduje interesom skupnosti. Zaradi tega smatram, da imajo ne samo višji, marveč tudi nižji in najnižji izvršni organi in odgovorni voditelji ogromno odgovornost. Dobro morajo poznati duh zakonov, morajo sami v prvi vrsti strogo spoštovati zakonitost in se držati zakonov ter jih ne samo tolmačiti, marveč prvi dajati zgled za njihovo pravilno izvajanje v življenju. Ko govorim o tem, mislim predvsem tudi na naše sodnike in tožilce, ki imajo posebno veliko odgovornost za pravilno izvajanje zakonov. Stalno morajo imeti pred očmi korist ljudske skupnosti, ščititi državljanske pravice posameznika, imajoč vedno v vidu, da so koristi skupnosti iznad vsega. Dobro morajo pozna-

ti duh revolucionarnega socialističnega razvoja in s pravilnim izvajanjem zakonov zagotoviti normalen razvoj naše države. Zakone ustvarja najvišje narodno predstavništvo, Ljudska skupščina. Ti zakoni, na katerih stoji ljudska oblast, prihajajo namesto prisilnih administrativnih in drugih revolucionarnih aktov. Na ta način odstopa na-

silje svoje mesto zakonu, ki regulira nadaljnji razvoj socialističnih odnosov.

Vsaka samovoljnost in protizakonitost, nasilje s strani organov oblasti, je ne samo odveč, marveč naravnost v škodo. Ona nosi v sebi elemente protirevolucije in ogroža zaupanje v novo oblast in zakone ter slabi skupnost kot celoto. Sigurnost državljanov, da so njihove pravice zaščitene, je močan element stabilnosti družbenega sistema. Takšna disciplina državljanov predstavlja element monolitnosti in skupne zavesti državljanov o svojem družbenem bistvu. Brez tega, kar sem prej povedal, ni in ne more biti prave socialistične demokracije, ker demokracija ni deklarativna stvar, ki se doseže z zakonom in raznimi ukrepi oblasti. Demokracija je vprašanje zavesti, dolžnosti in discipline vsakega državljanja ter mora sloneti na zavesti ljudi.

V normalnem razvoju družbe se demokracija razvija paralelno z zavestjo posameznika in z zavestjo skupnosti. Zaradi tega se morajo državljanji zavedati, da demokracija ni izven njih, marveč v njih samih, v njihovih zavesti ne samo pravice, nego tudi dolžnosti. To govorim zaradi tega, ker se še vedno smatra, da je demokracija stvar, ki je odvisna samo od oblasti, od tistega, kar piše v zakonih, in od postopkov organov oblasti. Tako gledanje je enostransko in napačno. Če bi sprejeli tako gledanje, tedaj bi prišla naša decentralizacija in demokratizacija družbenega življenja v nevarnost. Razvoj bi se ne samo zaustavil, marveč bi šel nazaj, ker bi se s tem dovolilo, da se posamezniki odnosno skupine okorišajo s to decentralizacijo in demokratizacijo na škodo skupnosti in pravilnega razvoja družbenega socialističnega siste-

ma. Mi pa tega ne smemo delati. Naš družbeni sistem je že po organizacijskih oblikah dosegel višjo stopnjo družbenih odnosov in zato je sedaj dolžnost vsakega državljanja, da zavestno dela na tem, da damo tej obliki pravo socialistično vsebino.

Tovariši in tovarišice! Nadaljnja industrializacija in izgraditev države, pospeševanje kmetijstva, nadaljnji napori za dvig kulturnega in življenjskega standarda delovnega ljudstva naše države, nadaljnje povzemanje vseh potrebnih ukrepov za varnost in miren razvoj naše države, nadaljnja neprestanna skrb in delo za okrepitev socialistične demokracije in nadaljnje budne čuvanje pridobitve narodno-osvobodilne borbe, prav posebno pa čuvanje bratstva in enotnosti naših narodov, nadaljnje poglobljanje gospodarskega, kulturnega in političnega sodelovanja z vsemi tistimi državami, ki to hočejo in cenijo tako sodelovanje, to je glavna skrb in glavna naloga, na katere usreščenju bomo delali jaz in izvršni svet, ki bo izvoljen na tem zasedanju. Današnji zgodovinski akt Ljudske skupščine je dokaz velikih dosežanj uspehov, doseženih na vseh področjih družbenega razvoja, je izraz politične in socialistične skupnosti, dokaz pravilnosti naše poti v socializem in odločnosti naših narodov, da gredo stalno naprej ter vztrajno grade in izgrade svoje lepše življenje kljub oviram in nadlogam, ki se nam postavljajo na pot.

Globoko sem prepričan, da bodo odloki in ustavnem zakonu o organizaciji najvišjih državnih organov imeli ogromen pozitiven vpliv na nadaljnji pravilni razvoj naše socialistične države.

Naj živi naša socialistična država Federativna ljudska republika Jugoslavija!

KZ v Makolah je med tistimi, ki razumejo svojo vlogo

Na pobudo kmetijske zadruge Makole je bil v gradu Statenberg organiziran 10-dnevni sadjarsko-vinogradniški tečaj.

Udeležilo se ga je 27 mladincev iz Makol in okolice. Tečaj je dobro uspel, za kar predvsem zasluži pohvalo kmetijske zadruge Makole, predavatelji strokovnih predmetov iz Okrajne zvezne zveze Ptuj in Okrajnega ljudskega odbora. Mnogo zaslug pri tečaju ima tudi učiteljsko in nižje gimnazijsko v Makolah, ki je podalo nekaj osnovnega znanja iz splošnih predmetov. Od strokovnih predmetov so dobili tečajniki vpogled v: sadjarstvo, zaščito rastlin, predelavo sadja, vinogradništvo in kletarstvo. Predavanj strokovnih predmetov so bila pet ur dnevno, splošnih predmetov pa tri ure. Posebno važen je bil tečaj za okolico Makol, kjer je zelo razvito sadjarstvo. Da bi tečajniki dobili vsaj malo vpogleda v sodobno kmetijstvo, je zadruška s pomočjo OZZ v Ptuj organizirala enodnevno ekskurzijo v bližnjo okolico Ptuja. V sadjarsko-delovni zadruzi Osojnik so si mladinci ogledali sodobno urejeno plantažno sadjarstvo, kjer ni visokodebelnih, težko pristopnih dreves, ampak je zasajeno v vrstah S — J nizkodebelno sadno drevje, kjer lahko zamenja skoraj vse človeško delo traktor in ostali stroji. Upravičeno lahko imenujemo takšno sadjarstvo »industrijsko sadjarstvo«.

V veliko zanimanje mladincev je bilo rigoliranje z 2800 kg težkim plugom, katerega vlečeta dva traktorja gosencarja z lahkoto 1 meter globoko.

Na zadružni ekonomiji OZZ Ptuj v Vurberku je lahko sleherni tečajnik videl napravo teras v veliki strmini za vinograd. Niški nasad, kjer bo nadomestila ročno delo motorna motika in traktor z različnimi priklopnimi stroji. V takšnem sodobnem vinogradu ne bo več človek trpel v strmini in v vročih poletjih z oprto škroplilnico na hrbtu. Prikazano je bilo tudi škroplje-

nje sadnega drevja z motorno škroplilnico, ki razblijni pri 30 atmosferah pritiska škropivo v meglo, kar zajamci 100-odstoten pogin ameriškega kaparja. V vinarski zadruzi in v modernih kletah podjetja »Slovenske gorice« v Ptujju je lahko sleherni tečajnik videl sodobno kletarstvo, kot ga zahteva svetovni trg. Ob zaključku tečaja so bili mladinci nagajeni s 17 sadjarskimi garniturami in z 61 kmetijsko strokovnimi knjigami. Da

Popis živine, perutnine in cebelnih panjev začne 16. januarja

O pomenu popisa živine smo že pisali v našem tedniku. Tokrat pa moramo opozoriti zlasti občinske popisne komisije in popisovalce, pa tudi vse prebivalstvo na gotove posebnosti letošnjega popisa. Namreč živina, perutnina in čebelnjaki, ki jih ter površina zemljišč se popisuje pri lastniku. Živina privatnih kmetijskih gospodarstev, ki je v času popisa pri nekem drugem privatnem kmetijskem gospodarstvu (v rejli) v isti občini, popisemo pri lastniku in ne pri hranitelju. Če pa je živina privatnega kmetijskega gospodarstva na področju druge občine, jo popisemo pri gospodarstvu, kjer je, ne pa pri lastniku. Živino, perutnino itd. zadružnih ali državnih gospodarstev popisemo na sedežu gospodarstva, ne glede na to, če je na področju več občin ali okraja.

Ker morajo popisovalci pri vsakem gospodarstvu preverjati točnost napovedi gospodarstva s preštevanjem v hlevih itd., naprošamo prebivalstvo, da jih pri delu ne ovira, temveč jim mora celo pomagati. Instrukcije popisovalcev in

bi kmetijska zadruga Makole vzbudila še večje zanimanje za sadjarstvo in vinogradništvo v lepi dolini Dravinje, od Majšperka pa do Poljčan, bo privedla še več strokovnih predavanj iz sodobnega kmetijstva. Vidj se, da je kmetijska zadruga Makole razumela svoj pomen, da s strokovno in splošno izobrazbo odpravi zaostalost in dvigne življenjski standard kmetijskega prebivalstva. Lepemu zgledu makolske zadruge naj sledijo vse ostale kmetijske zadruge, katerim bo nudena vsa strokovna pomoč od Okrajne zadružne zveze v Ptujju.

G. B.

občinskih popisnih komisij so se vršile na sedmih centrih okraja, zato da bi omogočili popisovalcem in komisijam stodoletno udeležbo. Tako moramo dati vse priznanje občinskim popisnim komisijam in popisovalcem občin Središče Gorisnica, Makole, Lesje, Cirkulane ter še nekaj ostalih, kajti instrukcije so se udeležili ne samo popisovalci, temveč tudi predsedniki in tajniki komisij. Mislimo, da bo v teh občinah popis živine zadovoljivo izvršen, ne samo kvalitativno, ampak tudi v zajetju popisnih predmetov. Iz občine Starše ter še nekaterih so se instrukcij udeležili samo popisovalci ali pa po eden član komisije.

Priporočamo vsem občinskim popisnim komisijam, popisovalcem ter vsem prijaviteljem, da smatrajo letošnji popis živine kot eno zelo važnih gospodarskih akcij leta 1953.

DELAVNICE ŽELEZNIŠKIH VOZIL »BORIS KIDRIČ«

Te dni sta dva uslužbenca Delavnic železniških vozil »Boris Kidrič« z Maribora, tovariša Ra-

Ni še dolgo tega, ko smo poročali o praškem procesu in o štirinajstih žrtvah — po večini Židov, ki jih je Kremelj postavil pred sodišče in tudi likvidiral. Bilo je pač treba najti ljudi, ki bi odgovarjali za sedanjí težki gospodarski položaj v državi, da bi na ta način prikriili pravega »povzročitelja vsega gorja« — SZ in njeno roparsko politiko v satelitskih državah. Sedaj prihajajo iz Moskve vesti o »VELIKI ZAROTI«, ki da jo je kovalo osem vodilnih sovjetskih zdravnikov, ki so tudi židovskega rodu. Baje so leta 1948 umorili sekretarja informbiroja Zdanova, ker so mu postavili napačno diagnozo, pozneje pa mu dajali napačna zdravila. Podobno se je zgodilo tudi s Ščerbakovim, načelnikom obveščevalnega oddelka vojnega ministrstva.

Toda obtožbe gredo še dalje. Obtoženci so baje nameravali umoriti tudi še maršale Vasilevskega, Gonorova in Konjeva in še nekatere rodilne osebnosti SZ. Sovjetski tisk hkrati napada varnostne organe, ki so dopuščali nemoteno delovanje obtožencev in jim toliko zaupali. Nekateri zahodni krogi sodijo, da bo zato nova čistka zajela varnostne organe, od najnižjih do najvišjih. Po odmevih v svetu sodeč pa gre ob najnovejši vesti iz Moskve za prvi, javni udarec onim Židom, ki so še ostali v SZ. Odgovarjali naj bi za zločine, ki jih je storila NKVD nad mnogimi svojimi žrtvami na »legalen način«, t. j. s počasnim zastrupljanjem, kakor je bil

folt in Horjak, predala beograjski direkciji Drž. železnice nov vlak-delavnico, ki so ga izdelale mariborske delavnice. Vlak sestoji iz več vagonov, ki služijo za prevoz vseh potrebnih naprav in strojev, kakor tudi delovnega osebja za slučaj potrebe na odprti progi ali v kurilnici. Novi vlak predstavlja lep uspeh mariborske delavnice.

Okrog nas

slučaj z Gorkim in njegovim sinom, Dimitrovom itd. O likvidacijah na »javnih procesih« naj sploh molčimo!

Podrobnosti za sedaj še niso znane, nanje se bomo še vrnili v prihodnji številki. Razumljivo pa je, da bo svet na likvidaciji židovskih zdravnikov reagiral še močnejše, kakor po praškem procesu.

Tudi v zahodnem svetu navedemo več zanimivih dogodkov. V FRANCJI je mandat za sestavo nove vlade Rene Mayer slednjič uspel sestaviti novo vlado brez socialistov, ki jo bo v kratkem predstavil narodni skupščini. Podprli so ga de Gaulisti, ko je obljubil, da bo kar zadeva zahodnoevropske armade, budno pazil na interese Francije. To bi hkrati naj pomenilo, da s potrditvijo ustreznih pogojev ne bo nič, če ne bodo upoštevali nekaterih posebnih francoskih želja glede Nemčije.

Atene je obiskal italijanski predsednik vlade DE GASPERI. Kakor kaže pisanje italijanskih časnikov, je hotel s svojim obiskom skaliti tesne medsebojne vezi med Jugoslavijo in Grčijo in Turčijo. Obisk je sicer nosil znamenje »prijateljstva« Italije do Grčije in Turčije kot članic skupnega Atlantskega pakta, tudi razgovori naj bi obsegali medsebojno sodelovanje po tej »liniji«. Hkrati je De Gasperi skušal načeti tudi odnos do Jugoslavije in posebno do tržaškega vprašanja.

Toda naletel je na odločen odpor. Tako Grčija kakor tudi Turčija nikakor ne nameravata na račun jugoslovanskega prijateljstva kar koli odstopiti Italiji in njeni nenasitni politiki. Tako je znano, da je grška vlada sicer ponudila svoje posredovanje glede odnosov med Italijo in našo državo, ostala vprašanja, pred vsem tržaško vprašanje, na naj rešiveta po njeni sodbi oboje zainteresirani vladi sami. Razumljivo je, da grška vlada, predvsem pa ne

Papagos, ki je sam »užil« nemška koncentracijska taborišča blagodat nacističnega, še ni pobila fašističnega udara v Albanijo in nato v Grčijo.

AMERIŠKI KONGRES pa je te dni dokončno potrdil generala Eisenhowerja za novega predsednika ZDA. Sedaj se posvetuje z bodočimi svojimi sodelavci o nalogah notranje in zunanje političnega značaja. Tako bo lahko 20. t. m. popolnoma pripravljen prevzel predsedniško dolžnost. Po dosedanjih izjavah, ki so jih dali člani njegove bodoče vlade, ni pričakovati ne vem kakih velikih sprememb v dosedanjí ameriški politiki. Verjetno bo na politiko do neke mere vplival tudi OBISK BRITANSKEGA PREMIERJA CHURCHILLA, ki se je tudi končal pred dnevi. Leta je generala Eisenhowerja opozoril na nasprotna si gledišča med britansko in ameriško vlado glede Koreje, posebno glede razditve vojne in »političke krepke roke«, ki jo propagirajo nekateri republikanci, in komplikacij, ki bi nastale, če bo ZDA dovolila, da bi v borbi proti severnim Korejcem in Kitajcem nastopile tudi kumintangske čete s Formoze.

Te dni se bosta iz tujine vrnili dve naši delegaciji. MISIJA DOBRE VOLJE je je oledala Indijo in se sedaj mudi v Kairu, kjer se bo sestala z generalom Nagibom, predsednikom egiptovske vlade. Tja je tudi priselila NAŠA VOJAŠKA DELEGACIJA iz Burme Sprejem obeh delegacij v obeh omenjenih državah je bil izredno prisrčen. V Turčijo pa je odstopovala NAŠA GOSPODARSKA DELEGACIJA, da se dokončno pomeni o jugoslovansko-turški trgovinski zamenjavi. V kratkem se bosta vrnila v domovino tov. Milovan Đilas dr. Bebler, ki sta zastopala Zvezo komunistov Jugoslavije kot gosta na KONFERENCI AZIJSKIH SOCIALISTIČNIH STRANK.

Ne držimo križem rok, živinorejci! V socialistični državi

ni mogoče živeti na račun drugega niči drugemu to omogočati

Naša živinoreja v celoti — a na področju ptujskega okraja še prav posebno — je takšna, da z njo ne moremo biti zadovoljni! Na trgu še vedno pogrešamo zadostne količine mleka in mlečnih proizvodov, prav tako zadostne količine kvalitetnega mesa in mesnih izdelkov; z druge strani pa živinorejci spričo takega stanja živinoreje, kakršno je danes, z malimi izjemami, zaman išče v tej kmetijski panogi tisti tehten vir svojih dohodkov, ki bi ga upravičeno lahko pričakoval. Izrazita zaostalost v tej panogi jo dela danes nerentabilno in o tem se je lahko prepričal vsakdo, ki je s svinčnikom v roki izračunal donosnost svoje kmetijske proizvodnje.

S takim stanjem se pa seveda ne moremo pomiriti! Živinoreja bo morala ostati eden glavnih stebrov kmetijske proizvodnje, kajti objektivni pogoji govorijo: Trebalo jo bo le speljati na nova pota, skratka podvzeti vse, da ji udarimo pečat napredne živinoreje, ki bo stopala v korak hitremu razvoju našega gospodarstva.

Od česa zavisi živalska proizvodnja?

Dve stvari v glavnem odločata o razvoju naše živinoreje in njeni rentabilnosti, a te so:

1. Solidna in cenejša krmna baza.

2. Dober plemenski material, ki nam bo dal ob primerni negi visoko produktivno živino s sposobnostjo maksimalnega izkoriščanja raspoložljive krme.

Kateri od teh dveh pogojev je važnejši je težko reči. Pravzaprav sta pri nas trenutno še oba enako važna, če ni za enkrat prvi celo važnejši. Sele ob zadostnem krmnjenju vse živine lahko zasledujemo resnično sposobnost poedine živali v svrhu selekcije (odbire) na produktivnost, medtem ko bi taka enostranska kontrola proizvodnosti naše živine ob sedanjih nezadostnih prehrani bila pomanjkljiva. Kajti pokazala bi nam le to, koliko ena žival lažje prenaša glad in slabo nego od druge.

Kako ustvariti solidno in čim cenejšo krmno osnovo?

Živinorejci služijo danes v ptujskem okraju preko 55 % vseh kmetijskih površin. Žal so nam pa travniki silno zanemarjeni ter nam dajejo povprečno letno le 20 — 25 q in še to marsikdaj slabega sena, medtem ko se travniški pridelek v agrarno razvitih državah giblje med 60 — 80 q po hektarju. Pridelovanje krme na njivskih površinah pa je pri nas še vse premalo vpeljano, pravzaprav pa tudi ni vedno smotno usmeriti povsod glavno težišče proizvodnje krme na njivske površine, dokler nismo izkoristili maksimalno vse možnosti pridelovanja sena na travnikih.

Povečajmo torej donose na naših travnikih! Ta ukrep ne zahteva v večini primerov dolgoročnih investicij, marveč le obratnih sredstev, t. j. gnojila, umetnih gnojil ter apnenca, kajti že z zadostnim gnojenjem in najnujnejšo nego smo v stanju tudi mi pridelati 40 — 60 q in še več dobrega sena na 1 ha. Seveda se nam pa na ta način proizvodnja sena tudi občutno poceni, saj je račun, če z investicijo cca. 5000—5500 din, količkor nas stane umetna gnojila (8—92) na 1 ha podvojimo pridelok sena, sila preprost in jase. Ta rentabilnost pa prihaja pri proizvodnji mleka in prirastu živine še dosti bolj do izraza. Živini dajemo v glavnem le vzdrževalno krmno, proizvodno pa prav malo ali nič, ker je nimamo. Tako trošimo za proizvodnjo mleka 100% več krme ob zadostnem krmnjenju, ali pa gre tudi ta pičla molznost naših krav marsikdaj na račun zdravih živali. Sele večji pridelok dobre krme iz gnojnih in oskrbova-

nih travnikov ter pašnikov nam bo dal proizvodno krmno, toraj tisto, ki bo ustvarjala mleko, meso in mast. Toraj več gnojil travnikom! Pri tem pa mislimo tudi na ureditev gnojšč ter hlevske kanalizacije, kajti pri neurejenih gnojščih nam gre skoraj ena četrtna hranilnih snovi hlevskega gnoja v zgubo.

Se posebno se moramo boriti za kvaliteto in boljše iskoriščenje različnega sena. Vpeljati je zgodnjo košnjo (tik pred ali vsaj v začetku cvetenja), kajti dokazano je, da tako seno daje petino do četrtno več hranljivih snovi, zlasti dragocenih beljakovin. Tukaj grešimo največ! Vsako ve, da je med hranilno vrednostjo povprečnega sena in slame velika razlika, le malokdo pa pomisli na to, da je to razmerje med pravočasno košenim in »zrelim« senom skoraj isto. Skoraj nič manjšo zgubo trpimo pri sušenju sena, predvsem detelje. Zakaj ne bi tudi mi vpeljali preproste lesene ali žične ostrvi, ki nam zmanjšajo izgubo in nas osvobodijo negotovosti ob deževnem vremenu.

Nadaljnja pot k zagotovitvi krmne baze so silosi. Teško si danes zamislimo sodobno živinorejo brez silosa, medtem ko je za področja Dravskega in Ptujkega polja, katera obično suša zelo pogosto, silos pravzaprav od neprecenljive važnosti. Zадnja leta so nam dala težke iskušnje in ne samo da smo imeli težave, kako prekrmiti živino preko zime, nego nam v teh sušnih letih tudi v poletnih mesecih živina strada skoraj nič manj ali celo še bolj kot čez zimo. Ta problem rešuje silos in sicer na ta način, da ga polnimo v jeseni, za zimo, spomladi pa z mešanico rži in ozimne grašice ali navadno repico za krmno v sušnih letnih mesecih, ko marsikdaj odpovedo za nekaj časa celo detelje. Treba bo začeti s serijsko izgradnjo manjših silosov vsaj na tem področju, kar lahko organizirajo Kmetijske zadruge, da bodo stroški čim manjši. Napačno pa bi bilo pri tem prenehati z započeto akcijo izgradnje preprostih silosov (proviziraj), saj se jih tudi v naprednih državah zaradi pomanjkanja že rabljenega materiala še vedno poslužujejo.

Z opisanimi ukrepi smo torej v stanju tudi mi pridelati zadosti kvalitetne in cenejše osnovne krme. Sele takrat bomo pravzaprav videli, kolika je dejanska proizvodna zmogljivost naše živine in s tem bo ustvarjena tudi zanesljiva podlaga za nadaljnjo množično obdubo visoko produktivne živine.

Kako priti do boljšega plemenskega materiala?

Rečeno je že, da je naša živina ob primerni negi in zadostnem krmnjenju sposobna dati mnogo več mleka, mesa in masti, vendar se pa s tem ne moremo zadovoljiti. Kljub temu bi namreč v živinorejski proizvodnji še daleč zaostajali za agrarno razvitimi državami, katere so s sistematskim delom na obdobi živine dosegle že neverjetno visoko produktivnost svoje živine.

Znano je, da se lastnosti živali (oblika, molznost, rastnost, plodnost) večinoma dedno prenašajo na potomstvo. To pomeni, da je treba zaostri borbo za čim boljši plemenski material. Dosegli pa bomo to na ta način, da iz obstoječe črede izlučimo najboljše živali ženskega spola (pravih psemskih oblik in že zapazene primerne produktivnosti), jih podvržemo točni kontroli z ozirom na njih produktivnost (n. pr. mleka) in jih parimo z najboljšimi plemenskimi juncami. To je za začetek gotovo edini način, ker na nek večjo nabavo živali ženskega spola od drugod ne moremo računati. Nekaj izjeme bo

v tem pogledu pri nabavi plemenjakov. Izбира plemenjakov je namreč še posebno važna z ozirom na veliko število potomstva, ki ga daje poedini plemenjak. Dober plemenjak nam lahko veliko koristi, slab pa veliko škoduje! V to svrhu je Okrajna zadruga Ptuj že preteklo jesen nabavila v Avstriji deset prvovrstnih plemenskih bikov za prve potrebe rodovniške živine.

Iz tega je jasno razvidno, da predstavlja tako zamišljena množična odbira (selekcija) živine za nas nujnost, hkrati pa se moramo zavedati, da je to ogromno in dolgotrajno delo, ki zahteva strokovno in organizacijsko čvrstih prijemov ter predvsem dosti volje.

Naše dosedanje delo in načrti za bodočnost

Ze prednjih nekaj misli nam nakazuje, da spričo današnjega stanja stoji pred nami takorekoč celotna rekonstrukcija naše živinoreje in ne samo malenkostna izboljšava. Nakazuje nam tudi to, da moramo biti pripravljani na ogromno, organizirano in pošteno delo, ker bodo sicer zaželeni uspehi izostali. In kdo nam prevzame te naloge nase? Nihče drug kakor mi sami, živinorejci — člani kmetijskih združenj, združenj v živinorejskih oddelkih splošnih KZ in povezanih v svetu za živinorejo pri Okrajni zadrugi Ptuj. Sami bomo prišli za to delo in če ga razumemo pravilno in vzamemo resno v roke, uspeh ne more izostati. Pri KZ so že osnovani živinorejski oddelki oz. sveti za živinorejo. Tudi pri Okrajni zadrugi Ptuj je bil izvoljen svet za živinorejo. Ki dela že par mesecev. Eni kakor drugi imajo za seboj sicer ponekod še pomanjkljive izkušnje. Odvisno je pač od tega, kako so kje prišli za delo.

Pokazalo se je, da je bila dosedanja organizacijska oblika prešibka. Svet za živinorejo pri OZZ ne more nuditi zadostne direktne pomoči živinorejskim oddelkom pri KZ, in je zato organizacija živinorejske službe v okraju prav sedaj v izpolnitvi. Področje okraja je razdeljeno na štiri živinorejske rajone odnosno centre, in sicer:

1. Ormož, ki zajema: KZ Ormož, Veliko Nedeljo, Podgorce, Obrež, Središče, KDZ Središče in Mestno ekonomijo Ormož.

2. Gorisnica, ki zajema: KZ Gorisnica, Gajevce, Muretince, Močanjce, Bukovce, Stojnice, Markovce, Dornavo, Cirkulane, Zavre, KDZ Sobetince in okrajni posestvi Zavre in Dornavo.

3. Lovrenc na Dr. p., ki zajema: KZ Cirkovce, Sikole, Lovrenc, Ptujsko goro, Majšperk, Makole, Stoperice, Doleno, Sela, Podlehnik, Videm, Zetale, Leskovec, Turnišče, Hajdino, Slovenjo vas, Starše, Marjeto na Dr. p., Prepolc, KDZ Trnovec in državna posestva Turnišče, Podlehnik, Starše, Strnišče ter ekonomijo Slovenja vas.

4. Ptuj, ki zajema: KZ Juršince, Polensak, Vitomarce, Trnovsko vas, Desternik, Placar, Rogoznica, Podvinca, Pacinje, Grajeno, Vurberk, Ptuj in mestno kmetijsko gospodarstvo Ptuj.

Svet za živinorejo pri OZZ je že imenoval za te centre živinorejske tehnike, ki bodo na terenu samem nudili stalno in neposredno pomoč živinorejskim oddelkom pri KZ. V pomoč pa jim bodo še molzni kontrolorji, ki jih bomo našli iz vrst vodij živinorejskih oddelkov pri KZ in sicer po enega za področje 3—6 kmetijskih združenj, že z ozirom na število rodovniške živine, ki bo pod kontrolo. Tudi ta oblika še ni dokončana in bo delo samo nakazovalo potrebo njene nadaljnje izpolnitve. Delo se je že pričelo. V rodovnik je že sprejetih nekaj nad 400 krav, prednjači ormoški predel, v ostalem delu pa KZ Markovci, ki ima že 42 rodovniških krav.

Nakazane misli imajo še poseben pomen sedaj, ko stojimo pred občnimi zbiri naših KZ in izvolitvijo novih svetov za živinorejo. Dobro in delovljive člane na ta mesta in uspehi ne bodo izostali! Kako ustvariti krmno bazo, začeti oz. dopolniti selekcijo plemenske živine, organizirati promet z živino, mlekom in ostalimi živinorejskimi proizvodi, to so hvaležne teme za diskusijo na naših zbiorih združenj in občnih zbiorih KZ. To so problemi, mimo katerih ne smejo upravni odbori naših KZ pri izdelavi svojega delovnega programa za tekoče leto!

Po zmanjšanem povpraševanju po lesu bo zopet odveč administrativno čuvanje gozdnega gospodarstva, ker ga bodo zopet kmetovalci zopet sami radi čuvali.

Majšperk, 14. jan. (Če). —

Od leta 1946 je vodil tukajšnje tovarno volnenih izdelkov kot direktor Miro Juh. Kot tak je bil odgovorna oseba v naši tekstilni industriji v preteklih letih, ko je tekstilna industrija vodila težko borbo za surovine in ni bila v stanju staviti na tržišče zadostnih količin tekstilij. Miro Juh tega ni dovolj razumel in si je že takoj v prvih letih svoje službe kot direktor prisvojil razno blago. Tako je od leta 1947 naprej pa do aretacije do 11. 7. 1952 kot direktor tovarne volnenih izdelkov Majšperk z namenom, da si pridobi protipravno premoženjsko korist prodal na območju LRS in LRH preko 100 m raznega tekstilnega blaga v skupni vrednosti najmanj 246.000 din, last tovarne »Volnenke« Majšperk in si denar prisvojil.

Obdolženi Miro Juh je kot direktor od leta 1949 naprej pa do aretacije z namenom pridobiti tudi drugim protipravne koristi, na škodo podjetja in celotnega delovnega kolektiva podaril na območju LRS in LRH različne raznim osebam brez protiplačila ali pa za razne izvršene usluge najmanj 50 volnenih odevi in 420 m raznega tekstilnega blaga v vrednosti ca 400.000 dinarjev.

Od leta 1950 je obdolženi Juh v namenu, da prikrije odtujevanje prej navedenega blaga preko skladiščnika Forstneriča Jakobu ustvaril v skladišču gotovega blaga sistem neevidentiranega izdajanja blaga in izdajal navedeno blago, ki mu je bilo zaupano, mimo komercialne in to ali brez potrebnih konsignacij in faktur ali pa je v posameznih primerih odredil skladiščniku Forstneriču izdajanje lažnih konsignacij zaradi sigurnosti pri prevozu blaga, nato pa jih dal uničiti.

Soobdolženi Jakob Forstnerič mu je pri tem pomagal in je tako po njegovem nalogu opustil vpis večje količine tekstilnega blaga v apreturino knjigo odnosno skladiščno kartoteko in nato navedeno neevidentirano blago izdajal obd. Juhu za posamezne neupravičene izdaje blaga.

Forstnerič je izdajal Juhu tudi lažne konsignacije, katere je nato izbral iz knjige konsignacij in jih tako uničil. V primerih izdaje je evidentiranega blaga Juhu je pa Forstnerič vpisoval v apreturino knjigo manjše količine blaga in to za količino že izdanega blaga, ali pa je že evidentirano blago dopolnil z metriskimi ostanki blaga.

Izvršena revizija je ob sodelovanju obd. Juhu ugotovila, da je bilo izdano iz tovarne v letu 1951 in 1952 okrog 4475 m raznega blaga, kar obdolženi Juh tudi potrdi. Obdolženi Juh navedeni primanjkali tudi opravičuje razen 500 m blaga, ki odpade tako na prodajo za črni fond za osebno prilastanje ter za razna darila.

Obdolženi Miro Juh pa je kot direktor tovarne tudi očitno ne-

Nove možnosti nakupa na obroke

Po novi odredbi je mogoče kupovati na obroke vse industrijske izdelke razen kemičnih, prehranskih in tobaka. Posojila se bodo odobraval ali strani Narodne banke, okrajnih ali mestnih hranilnic, trgovskih podjetij in prodajalnih proizvajalnih podjetij, podjetij družbenih organizacij, državnih obrtnih delavnic in obrtnih združenj.

Dosedanji pogoji najetja posojila za nakup na obroke so določali takojšen pet odstotni polog gotovine celotnega posojila oz. vrednosti kupovanega blaga. Nova odredba pa to odpravlja, ker je to sprajvalo v težave predvsem proti koncu meseca večino kupovalcev.

Nova uredba določa, da ne sme znašati posojilo manj kot 12.000 din, če se najame pri banki ali hranilnici, in ne manj kot 6000 din, če se najame pri podjetju. Namen tega je, da se prepreči najemanje velikega števila posojil v malih zneskih, ker bi to pomenilo za banko pa tudi za podjetje veliko administrativno obremenitev.

Uredba daje podjetjem pravico zaračunavati za blago, ki ga prodaja na obroke in samo kreditna kupcu, do 3 odstotni pribitki ceni blaga, ki pa mora biti določen sporazumno s kupcem.

Ni treba posebej poudarjati, da predstavlja nova uredba o nakupu blaga na obroke nov dokaz skrbni ljudske oblasti za slehernega delovnega človeka, da bi mu v okviru splošnih družbenih možnosti nudila nujno potrebne industrijske izdelke ob zanj dosegljivih pogojih.

Na nižji gimnaziji v Ormožu so odprli mlečno kuhinjo

Ormož, 10. jan. Po zaslugi RK v Ormožu ter s podporo množičnih organizacij ter podjetij so na nižji gimnaziji odprli 5. januarja t. l. mlečno kuhinjo. V njej dobiva 40 otrok revnejših staršev in takšnih, ki prihajajo v šolo iz oddaljenih krajev in ki zaradi slabih vlakovnih zvez vstajajo dnevno že ob 3. ali 4. uri zjutraj, vsak dan obrok toplega mleka.

V ta namen zbrana sredstva bodo s tekočo primerno pomočjo zadoščala za vzdrževanje kuhinje v zimskih mesecih. Kakšnega pomena pa je kuhinja za šolski uspeh teh otrok ni treba posebej poudarjati.

Dedek Mraz na V. terenu

V spremstvu starke Zime in Novega leta je v nedeljo popoldan obiskal 149 Cicibanov V. terena dedek Mraz.

Male, svetle očke, so se obračale po lepo okrašeni dvorani in odru. Niso dolgo čakali. Razvedrili so se s programom plesov in igranju igel. Melive Sabine in tov. Milkovič Jožeta.

Med programom so se mali Cicibančki okrepili s čajem, potico in šunkarico. Na vse želje malih so pomislile marljive žene V. terena.

Dedek Mraz je prinesel Cicibančkom mnogo lepih daril: poleg enotnih paketov, ki so bili vsebinsko zelo bogati, je dobil vsak Cicibanček lepo igračko, voziček, avto, košarico, punčko, žogico, ali pa blago za srajco ali hlačke. Celotno izgotovljeno obleke in hlačke je prinesel. Nekateri je obdaril s podplati, enega pa s čevljički. Tudi na partizanske sirote je pomislil. Podaril jim je 2000.—dinarjev. Za nameček pa je še razdelil cel zaboj jabolk. Skratka, bilo je vsega, kar si je požel vsak Cicibanček.

Za bogato obdaritev so poskrbele žene V. terena. Same so zbrale na terenu 11.579 dinarjev. Na pomoč so jim prišle različne razne podjetja, katerim se lepo zahvaljujemo in sicer: »Pletarna«, Ptuj, Tkalnica »Metka«, »Preskrba«, »Izbrba«, Tovarna perila, »Rožnik«, Mestna ekonomija, slaščičarna, knjigarna, čevljiarska zadruga, klobučarna, »Zelenina« in Invalidsko podjetje.

Delovni kolektivi vseh navedenih podjetij so našli razumevanje za naše najmlajše in le z njihovo pomočjo in pridnostjo nekaterih poštovovalnih žen V. terena, kakor: tov. Bratina Berthe, Lužnik Anice, Žefranko Zinke in Kukovec Ane so lahko Cicibančki preživeli nekaj veselih uric ob Noveletni jelki. Milkovič Dana.

Začela se bodo večja popravila cest

Ptuj, 14. januarja (F. Z.). Okrajni ljudski odbor v Ptujju je dal na razpolago večjo vsoto za popravila cest v okraju. V zadnjih letih so bile ceste slabo urejane, kar je povzročilo mnogo škodo na vozilih. Odstranjenih bo nekaj nevarnih ovinkov, kot je ovinek na cesti Podlehnik-Zetale. Podobno nevarjen je tudi ovinek v cirkovski občini.

Dela, ki jih nameravajo izvesti pri popraviljanju cest, bodo ena od največjih po vojni.

Drobne vesti iz gospodarstva

Blagovni promet v naši državi v preteklem letu. V desetih mesecih preteklega leta je bilo v naši državi prodanega blaga v skupni vrednosti za 234 milijard in 376 milijonov dinarjev. Živil je bilo prodanih za nad 81 milijard, industrijskih izdelkov za 134,5 milijard in alkoholnih pijač za 21,8 milijard dinarjev.

V Loinici v Srbiji bodo gradili tovarno za umetna vlakna. Že letos se bodo začela dela ter sklepale pogodbe za dobavo strojev in druge opreme. V začetni fazi bo tovarna proizvajala letno po 20.000 ton umetnih vlaken.

Nova elektroliza za cink. Letos se bodo začela dela pri gradnji nove velike elektrolize za cink v Šabcu. Gradbena dela bodo končana že letos, montaža pa do polovice naslednjega leta. Elektroliza bo dajala cink izredno dobre kakovosti.

Tovarna izolacijskega materiala je začela obratovati v bližini Prilepa v Makedoniji. Za zgraditev tovarne je bilo porabljenih 130 milijonov dinarjev, vrednost njenega letošnjega izvoza pa bo znašala okrog 200 milijonov dinarjev.

Lanska suša je močno vplivala na proizvodnjo tobaka. V Bosni in Hercegovini so ga nabrali polovico od predvidenega donosa. Vendar je kakovost nekoliko boljša.

Nad 1200 gozdnih posestnikov želi podirati

Ptuj, 14. jan. (LP). V zvezi s prepovedjo sečnje lesa preko prirastka, je pravočasno vložilo pri OLO prošnje za odobritev sečnje lesa za domačo uporabo in prodajo 1247 gozdnih posestnikov, zraven tega pa je pri občinah vložnih nad 3000 prošnje za odobritev sečnje drv za kurjavo. Te prošnje so pravkar v obdelavi.

Sodelovanje gozdarstva osebja pri reševanju teh prošnji glede na poznanje razmer in potreb posameznih prasilcev njihovega delovnega področja je pripomoglo k lažjemu in pravičnemu reševanju prošnji.

Največ prošnji je vložnih s področja občin Makole, Zetale, in Lešja in ostalih haloških predelov, kjer je največ gozdov. Tudi iz Slovenskih goric, predvsem okrog Juršince, je veliko

reflektantov na dovoljenje za sečnjo lesa.

Poleg tega, da so bili gozdni posestniki vedno dobri čvarji svojega gozdnega gospodarstva, se opaža v zadnjem času znatna popustljivost, to pa zlasti glede na razmeroma visoke cene lesa. Če bi ljudska oblast ne gledala na gozdno gospodarstvo kot na zelo važen del narodnega gospodarstva Slovenije in celotne države in če bi pravočasno ne preprečila nekontrolirano podiranje dreve, bi utrpeli znatno škodo, ki bi jo težko popravljali. Ze po številu prasilcev se vidi, koliko gozdnih gospodarjev je na delu v zvezi z lesom.

Po zmanjšanem povpraševanju po lesu bo zopet odveč administrativno čuvanje gozdnega gospodarstva, ker ga bodo zopet kmetovalci zopet sami radi čuvali.

Ljudska univerza

O knjižnicah in o knjižničarstvu

Pust in suhoparen se je zdel nekaterim bralcem, pa tudi rednim obiskovalcem naših predavanj naslov »O knjižnicah in o knjižničarstvu« dne 12. januarja tega leta. Toda izčrpno in skrbno pripravljeno predavanje tov. Andreja Kovača in bogate skriptne slike so pokazale popolnoma drugače.

Predavatelj je podal pregledno razvoj knjižničarstva od najstarejših časov nastanka človeške kulture in pismenosti. Zibelka knjižnic in knjižničarstva so bile dežele Starega Vzhoda, Egipta in Mezopotamije. Stari Asirci in Babilonci so vrezovali svojo pisavo na klinopis na glinaste ploščice in stebre, ki so jih nato sušili in žgali v ognju. Znan nam je velika knjižnica asirskega kralja Asurbanipala, ki je hranila na tisoče in tisoče primerkov takih plošč in stebrov. Na enem izmed takih stebrov se je tudi ohranil tako zvan Hamurabijev zakonik. Stari Egipčani so s svojimi hieroglifi, katerih tajna je bila odkrita v času Napoleonovih pohodov v Egipt, zapustili ogromno bogastvo svoje davne preteklosti na rezanih kamnih pa tudi na zvitihi, izdelanih na papirusu, iz rastline, ki je dala današnjemu papirju tudi ime.

Mnogo so ustvarili na polju knjižničarstva tudi Grki in Rimljani. Njihove knjižnice so hranile pravzaprav osnove splošne kulture vsega človeštva. Čuvali so na tisoče zvitkov in drugih pisanih spomenikov dejavnosti človeškega duha in srca. V času divjanja barbarskih ljudstev je vse to bogastvo v največji meri propadlo. Antika je umirala, z njo tudi antična kultura, ki pa s tem ni popolnoma propadla. Neopazno je oplemenitila Barbare, ki so tedaj stopili na pozornico zgodovine. Cerkev je takrat očuvala drobce antične kulture, prepisovala klasična grška in rimska dela in jih tako ohranila vsemu kulturnemu človeštvu.

V srednjem veku je imela monopol nad pisarijo in literaturo katoliške cerkev. Menihi so leta in leta prepisovali po srednjeveških samostanih starejša dela na roko. Znan je nam iz te dobe bogate in razkošne velike začetnice, imenovane inicialke, ki so se ohranile tudi dalje v novi vek.

Sele humanizem in renesansa sta prinesla knjižničarstvu nov razmah. V 14. stoletju nastajajo prvi tiskari, imenovani Incunabule, ki jih hranijo po vseh večjih svetovnih knjižnicah. Več primerkov ima tudi Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. (Incunabula pomeni: latinsko zibel, to je zibel ali začetek tiskarstva). Gutenbergov izum tiska je v sredini 15. stoletja ustvaril pogoje za hitrejšo tiskanje knjig, katerih pomena so se najbolj zavedali protestantje v času verske reformacije. V Evropi se pojavi vrsta renesančnih knjižnic, med katerimi je najlepši biser Laurenziana v Firenzi, ki je v arhitektonskem pogledu sad Michelan-

gelovih naporov in prizadevanj. Knjige so v tem času še imeli z verigami priklenjene na pulte, da jih tako neprilicni tatovi ne bi mogli ukrasti, kajti knjiga je bila takrat velika rariteta. — Barok 17. in 18. stoletja je dal knjižnicam nove oblike in novo eleganco, k se je najbolj izkristalizirala v dveh stavbah oziroma primerih: v samostanski knjižnici v Admontu v Avstriji, kjer hranijo še danes redke primerke del iz preteklih dob, in Dvorna knjižnica na Dunaju iz 18. stoletja.

Napredek 19. in 20. stoletja na področju tehnike in znanosti sploh je tudi pomnožil vrsto knjižnic v Evropi in Ameriki. V tem času nastajajo najrazličnejše univerzitetne knjižnice, zaveš visoke posredovalne moči dobre knjige pa ustvari tudi vrsto leposlovnih knjižnic, v pogledu katerih tudi naša republika danes ni na zadnjem mestu. — Statistika nam govori o lepem številu strokovnih, študijskih in ljudskih knjižnic pri nas. Visoko je naraslo njih število posebno po osvoboditvi. Ljubljana ima največjo in najpomembnejšo, Narodno in uni-

verzitetno knjižnico, urejeno po sodobnih principih knjižničarstva. Vsi večji mestni centri so dobili svoje lastne študijske knjižnice, ki naj služijo predvsem študentom in intelektualcem pri njihovem delovanju, medtem ko ljudske knjižnice širijo lepoto slovenske besede v zadnji kot slovenske domovine.

Prav prijetno je bilo predavanje, ki so ga poživljale še slikoptične slike. Le žal, da je predavatelj poslušalo tako omejeno število ljudi. Skoda je za trud, ki ga je vložil predavatelj v pripravo gradiva, posebno ilustrativnega, saj je moral zanj prositi Ljubljano in Maribor. Malo je bilo krivo izredno slabo vreme, največ pa je brez dvoma krivde na odboru OF iz I. terena, ki nam je ta večer brez vsakega predhodnega obvestila vzel obljubljeno dvorano, zaradi česar je bilo predavanje v fizičnem kabinetu gimnazije. Sprememba prostora je odvrgla marsikatero rednega pa tudi izrednega obiskovalca. Zato v nobenem slučaju ne more prevzeti krivde za nizko obisk tega predavanja odbor Ljudske univerze.

Uspešno delo sindikata

v ptujski bolnišnici

Z narodno osvoboditvijo in ljudsko revolucijo je dobilo sindikalno delo med delovnimi množicami novo vsebino. Prejšnja borba zoper kapitalizem izkoriščanje je bila zamenjana s prizadevanjem delavstva, da bi se dvignilo v vseh pogledih in tako postalo sposobno v določenem trenutku reševati vsa vprašanja, ki nastajajo po ureničenju klica: »Tovarne delavcem!«

Delo sindikalne podružnice v ptujski bolnišnici je v preteklem letu zasledovalo ta cilj in v njem dosegalo tudi pomembnejše uspehe. Ideološko-politično delo je zato obsegalo obravnavanje problemov delavskega samoupravljanja preko delavskih svetov, upravnih odborov, svetov proizvajalcev, moderne zakonodaje, zaštite delavstva ter na drugi strani opozarjala na pojave birokratizma, samovolje in nesocialističnih odnosov, ki so se in ki bi se lahko pojavili kjer koli v naši družbeni stvarnosti. Člani podružnice so, sledeč gospodarskemu in političnemu razvoju v naši državi, z zanimanjem sledili raznim predavanjem, konferencam in zborovanjem ter o vseh aktualnih gospodarskih in poli-

tičnih vprašanjih tudi razpravljali. Priidno so posegali po knjigah sindikalne knjižnice, v začetku leta pa so tudi resno delali na kulturno-prosvetnem področju. Dvoje dobrih prireditvev priča o sposobnostih članov za tako delo ter naravnost kliče po večjem uveljavljanju v tej smeri.

Sindikalna podružnica pa tudi ni zanemarljiva strokovno izpolnitve svojega članstva. V številnih predavanjih se je kolektiv seznanil z organizacijo sanitetne službe v vojnem času, s transfuzijo krvi, z vojnimi poškodbami, poslušal predavanja o spolnih boleznih itd.

Delo v podružnici pa je segalo tudi na druga področja udeleževanja članstva in se izražalo v skrbi za delovnega človeka.

Po vsem sodeč se je sindikalna podružnica ptujske bolnišnice trudila dvigniti svoje članstvo na nivo, da bi bila njihova ustanova zgled socialistične ustanove, da bi članstvo z zavestjo sprejemalo težave, ki nastajajo z vsakim dnem pri graditvi socializma ter na drugi strani čutilo pravice, ki jim jih zagotavlja socialistični družbeni red.

Med amnestiranimi duhovniki sta tudi župnik in kaplan iz Na'dine

Hajdina, 13. januarja (LP). Nepolna 4 leta so minila od 22. februarja 1949, ko je okroglo sodišče na razpravi v Ptuj v zvezi z zločinsko bando iz Gerceje vasi izreкло sodbo, na podlagi katere je bila za več let odvzeta prostost med drugimi tudi

župnik Vekoslav Skuhala in kaplan Franc Planinška iz Hajdine.

Z zadnjo novoletno amnestijo Prezidija ljudske skupščine FLRJ, ki je vrnila prostost pred iztekom kazni med drugimi tudi 43 katoliških duhovnikov, je bila vrnjena prostost tudi duhovnikom iz Hajdine, ki sta se vrnila med ljudstvo v upanju, da ju bo to ponovno sprejelo v svoje vrste in z obljubo, da bosta skupno z ljudstvom in na strani naprednega dela katoliške duhovščine doprinesla svoj delež k nadaljnji graditvi socializma v naši domovini in k zblizanju odnosov med ljudsko oblastjo in cerkvijo.

Po nepotrjenih vesteh se je v nedeljo 11. januarja tega leta na Hajdini pred delom ljudstva iz Hajdine in okoliških vasi župnik g. Skuhala zahvalil vsi Titu, Prezidiju ljudske skupščine FLRJ in Notranji upravi v Ptuj, da so mu omogočili vrnitev na prostost, kjer bo v bodoče pomagal ljudstvu in ljudski oblasti v borbi za svobodo in neodvisnost naše domovine, za socializem in za izboljšanje odnosov med državo in katoliško cerkvijo.

V pristavku, da želi odpustiti vseh, ki jim je storil karkoli nepravilnega, je verjetno želel poudariti pred ljudstvom, da želi postaviti svoje najnovejše odnose do ljudstva in ljudske oblasti na spoštovanje do socialistične družbe, ki vrača pred odsulstvitvijo kazni prostost državljanom, ki so se po osvoboditvi tudi težko pregrešili zoper mir in red svobodne države Jugoslavije in zoper varnost njenih državljanov in ki so razumeli namen kazni ter se brez rezerve odločili na prostosti doprinesati dostojni delež za bodočo rast in moč socialistične domovine, hrabre, neodvisne federativne ljudske republike Jugoslavije.

★

Iz Cirkulan

Cirkulane, 10. jan. (R.J.). Naši igralci so pridno na delu. 26. decembra so vprizorili »3 ure gospe ministrice« tako zadovoljivo, da so jo morali naslednjo nedeljo ponoviti. Sedaj pa se pripravljajo že na druge igre.

Ljudje našega kraja bi tudi letos z veseljem pozdravili v svoji sredi Maruleka in Matjaška, če bi nas hotela obiskati. Ni dvoma, da bi jima tudi letos, čeprav je bila suša, napolnili tisto njuno »famosno« steklenico. Le prideta naj, pa bomo tudi glede steklenice uredili!

V Rogozniškem zadrudnem domu smo gledali dramo »Domen«

Rogoznica, 14. januarja (VK). V nedeljo, 11. januarja t. l. je gledalo veliko število mladih in odraslih vaščanov iz okolice Rogoznice in iz Ptuja Finžgarjevo dramo »Domen«, ki jo je uprizorila igralna skupina Desternek in je bila za uspešno igranje nagrada z večkratnim dolгим aplavzom.

Dvorana v zadrudnem domu v Rogoznici je bila že trikrat po otvoritvi polna delovnih ljudi, ki so se zbrali v tem skupnem domu kulture in prosvete, da bi se veselili in učili na delih kulturnoprosvetnih društev svoje okolice, ki prihajajo gostovat, kakor tudi domače igralne skupine, ki bo v tej dvorani združevala ljudstvo tega dela predmestja in bližnjih vasi Slovenskih goric v cilju, da mu prikaže dela velikih sinov slovenskega naroda in mu tako pripomore do višje kulturne stopnje.

Z nedeljsko dramo »Domen« so igralci iz Desterneka dokazali, da jih je združil k skupnemu delu cilj služiti kmečkemu prebivalstvu Slovenskih goric tudi na kulturnoprosvetnem polju, obenem pa se izpolnjevati za dovršeno delo na odr. Vsebinsko drama so vsi gledalci domeli, zato jih ni mnogo motila ta ali ona početna pomanjkljivost igre, preko katere morajo vse podeželske skupine preden se dokopijejo do igralcev.

Kaj je s telovadiščem v Markovcih?

Markovci, 11. jan. (FZ). Naše telovadno društvo »Partizani« šteje nad 200 članov in je eno najagilnejših društev v okraju, vendar njegov razvoj uspešnega dela ovira pomanjkanje primerne prostora. Primerno telovadišče potrebuje tudi osnovna šola in nižja gimnazija.

Pred zadrudnim domom je sicer lep prostor, ki pa ga lastnik noče odstopiti, ker ga, kakor navaja, potrebuje za krompir in čebulo, niso mu pa mar potrebe mladine in pionirjev.

Članstvo »Partizana« vprašuje, ali ne bi mogel občinski odbor vplivati na lastnika zemljišča, ko gre vendar za vzgojo mladine in pionirjev in ali bi moralo društvo ostati tudi letos brez toliko potrebnega telovadišča?

V Majšperku je AFŽ pripravila otroški novoletni praznik

Majšperk, 9. jan. (J. P.). 30. decembra 1952 je organizacija AFŽ v Majšperku pripravila za pionirje in cibane vesel dan. V dvorani tovarne volnenih izdelkov je mladino obiskal dedek Mrz ter po končanem sporedu razdelil slaščice, revnejšim pa tudi blago za tople obleke.

Naiveč je za otroški praznik prispevala Tovarna volnenih izdelkov, pa tudi Tovarna strojil in kmetijska zadruga nista stali ob strani. Tudi učiteljsvo je v pripravi imelo svoj delež.

Obdarovanih je bilo 800 otrok. Matere, ki so prišle na prireditve s svojimi malimi, so dale vse priznanje AFŽ v Majšperku, ki je s to prireditvijo pokazala svojo skrb za mladi rod.

VINOGRAJNIKI, POZOR!

Vse, ki so zasledovali sestavek tov. Petroviča Janeza »Vinogradniški kongres v Freiburgu«, ki smo ga objavljali v št. 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45 opozarjamo, da bomo v prihodnji številki nadaljevali s tem sestavkom, ki smo ga morali začasno prenehati objavljati zaradi pomanjkanja prostora.

Uredništvo.

POPRAVEK

V članku: »Kako doživljamo moderno slikarsko umetnost« v št. 2-53 v 22. vrsti citaj romanika (mesto romantike) in v tretjem stolpcu v 16. vrsti manjka: »...razmišljanja o modernem slikarstvu in umetnosti, ki ni samo...«.

LJUDSKA UNIVERZA PTUJ

19. januarja ob 20. uri v dvorani OK ZKS Ptuj predavanje s skriptnimi slikami: »Ptuj v srednjem veku«. Predavatelj tov. Urbas Tončica.

„Kaj te briga“

Doživeti na avtobusu med Lešjem in Strniščem

Peljem se z avtobusom, ki vozi iz Poljčan v Ptuj. Ker je bilo vreme še nekako prijetno, je bilo na avtobusu precej potnikov, kot vsakokrat, ko je v Ptuj sem.

Med postajama Lešje-Majšperk sta vstopila tudi dva kmečka dečka. Prvi je sedel tik mene, drugi pa na mesto za menoj. Od njega je prav močno zaudarjalo po alkoholu, ki se ga je verjetno nasrkal namesto kave ali mleka. Kakor sem ju navidez ocenil, sta bila oba izpod dvajsetih let. Kot ostali potniki, sta bila tudi ona dva nenavadno glasna v medsebojnem razgovoru o namenu takratnega potovanja.

»No, Andrej, kaj misliš, ali nama bo stvar uspela?« je vprašal Tinč. »Pri moji duši, prepričan sem,« pravi drugi. »Ali res misliš, da bom se naprej garal na tem gruntu za prazen nič?« »Ze,« pravi prvi, »toda kako bo naš stari klet, ko bo zvedel, kaj nameravamo in še tebe povrh, ki si mi to svetoval.« »Naj koline,« pravi Tinč, »stari itak zmeraj koline. Veš, Andrej, jaz moram staremu zaenkrat stvar še zamolčati. Letos mi je jeseni kupil nove škornje, povrhnj in obleko, a ko mi ni hotel dati denarja za zapestno uro, sem mu gladko rekel, da grem na delo v Strnišče. Končno je tudi na to pristal. No, in sedaj veš, kako je. Vedno mi pravi, da sem edini sin, da naj bom doma, ker mi bo že izročil grunt in vinograde, užitki bi ob pokanju stiskalnice ter poslušal veselo vriskanje pastirjev na paši. Pozimi bi sedel ob topli peči, na preji bi odvijal iz motovila predivo, zraven pa pel lepo slovensko pesem. Skratka, imel bi najprejnejše življenje na svetu. Razmišljal in posvetoval bi se s svojimi sosedi o napredku svoje vasi, čital dobro knjigo ter študiral, kako bi dal kot kmet čimveč od sebe in da bi tako doprinesel čimveč za boljše življenje nas vseh. Nič mi ne bi bilo treba, kar znaš,« kar znaš,« to veljaš,« bi bilo moje geslo.

Andrej in Tine! Vidva hočeta zdoma? Vprašam vaju eno: Ali res mislita, da v tovarni ni treba delati in da je kljub temu lepa plača? Ali ne vesta, da bo enkrat tudi kmet odložil motiko? Ne bojta se delati na lepi slovenski zemlji, ne sramujta se je! Spoštujta svojo drago domačo vas in lepe haloške hribe! Doma vama ni sile. Poiščita si družbo v aktivu LMS! Radi vaju bodo sprejeli. Odvrzita karte, pijta manj! Dobra gospodarja bosta lahko. Pustita mesto v tovarni tistemu, ki mu oče in mati ne moreta reči, da mu bosta prepuštila grunt, ko bo odslužil vojak. V tovarni bosta lahko spoznala, da delavec spoštujejo vse, kar so sami ustvarili, kot spoštuje kmet njivo, ki jo je sam preoral.

Vse to sem vama hotel reči, ko sem vama segel v besedo, vidva pa sta mi odvrnila: »Kaj te briga!«

Makolčan

Iz Stoperc n'še'o

Stoperce, 10. januarja. Kot drugje, smo tudi v Stopercu imeli novoletno prireditev za otroke. Posebno je uspela vprizoritev pesmi »Prikašljala je starka Zima«. Preden je dedek Mrz začel deliti darila, se je zanimal za šolski obisk in učni uspeh. Pridnejše je zato tudi lepše obdaril.

V Stopercu deluje tečaj za žensko mladino. Vpisanih je 22 deklet in večina od teh tudi tečaj redno obiskuje. Mladinka Kopče Ivana iz Grdine šteje 8 pa misli, da je pametnejša od vseh ostalih svojih sovrstnic ter da ji zato ni treba hoditi na tečaj. Doslje je prišla sama enkrat. Vsi pozivi, da bi nadaljevala, so ostali brezuspešni.

Dekle je iz revne hiše in revščina tudi njena dola, ker bo ostala po lastni krivdi brez globljega znanja, s katerim bi si pomagala v življenju.

V čudni luči so se v preteklem tednu pokazala dekleta, ki so obiskovala tukajšnji kmetijsko-gospodinski tečaj.

IZUD Stoperce je tedaj organiziralo ter vanj vključilo 20 deklet. KZ Stoperce je pomagala tečaju s štedilnikom, vodstvo tečaja pa je prevzela tov. Vrabčeva. Predavale pa so še 3 učiteljice iz tukajšnje šole. Vse je bilo v redu, dokler ni v decembru nastopila tov. Vrabčeva bolezenski dopust ter se je tečaj začasno prekinil.

Odbor za prireditev tečaja je pozval dekleta na posvetovanje

Ni moj namen tukaj podati neke kritike ali kaj sličnega, temveč bi rad opisal bralcem Ptujskega tednika doživljanje s potovanja z avtobusom iz Makol v Ptuj.

kar jaje, ko stare ni bilo doma, pa si je kupila ruto in verižico. Tudi jaz sem ji nekaj kupil, da bo imela za spomin. Ko bom zaslužil v Strnišču, ji bom še kaj kupil...

Juhej, Tinč, sedaj grem tudi jaz od hiše, kaj me briga posestvo. Saj ga stari itak ne bo zapil. Po njegovi smrti pa itak jaz vse dobim...

Tako je potekal pogovor med dvema kmečkima dečkoma na tej vožnji. Teško mi je bilo pri sru, zato sem jima segel v besedo in dobil v odgovor: »Kaj te briga?«

Sprevidnik je zaklical: »Strnišče! Ali kdo izstopi?« Izstopila sta Tinč in Andrej. Po par korakih sta še nagnila steklenico z žganjem, ki jo je nosil Andrej v suknjiču. Na nadaljnji vožnji sem se zatopil v misli...

Kje so mlada leta, kje je moj dragi dom, kje je moj skrbni oče, brat, kje je moja ljuba mati, ki me je učila prvo slovensko besedo, kje ste ljube šolske klopi, ki sem vas zaradi težkega socialnega položaja moral zgodaj zapustiti? Kako rad bi živel v tvojem objemu, draga Dravinjska dolina. Poslušal bi v spomladanskih dneh petje ptic. Kako lepo je čistiti sadno drevje in nanj pritrjevati ptičje hišice. Pomagal bi v poletnem času koscem, mirno spal v dišečem senu, pogovarjal bi se z žanjicami ter spravil v kozolce zlatorumeno klasje. Jeseni bi nameščal klopotec ob robu vinograde, užival bi ob pokanju stiskalnice ter poslušal veselo vriskanje pastirjev na paši. Pozimi bi sedel ob topli peči, na preji bi odvijal iz motovila predivo, zraven pa pel lepo slovensko pesem. Skratka, imel bi najprejnejše življenje na svetu. Razmišljal in posvetoval bi se s svojimi sosedi o napredku svoje vasi, čital dobro knjigo ter študiral, kako bi dal kot kmet čimveč od sebe in da bi tako doprinesel čimveč za boljše življenje nas vseh. Nič mi ne bi bilo treba, kar znaš,« kar znaš,« to veljaš,« bi bilo moje geslo.

Andrej in Tine! Vidva hočeta zdoma? Vprašam vaju eno: Ali res mislita, da v tovarni ni treba delati in da je kljub temu lepa plača? Ali ne vesta, da bo enkrat tudi kmet odložil motiko? Ne bojta se delati na lepi slovenski zemlji, ne sramujta se je! Spoštujta svojo drago domačo vas in lepe haloške hribe! Doma vama ni sile. Poiščita si družbo v aktivu LMS! Radi vaju bodo sprejeli. Odvrzita karte, pijta manj! Dobra gospodarja bosta lahko. Pustita mesto v tovarni tistemu, ki mu oče in mati ne moreta reči, da mu bosta prepuštila grunt, ko bo odslužil vojak. V tovarni bosta lahko spoznala, da delavec spoštujejo vse, kar so sami ustvarili, kot spoštuje kmet njivo, ki jo je sam preoral.

Vse to sem vama hotel reči, ko sem vama segel v besedo, vidva pa sta mi odvrnila: »Kaj te briga!«

Makolčan

Otroški vrtec in vzgoja 60 otrok

Ptuj, 14. januarja (LM). Kot ostale otroške vrtce, čakajo tudi otroški vrtec v Ptuj odgovorne naloge, ki jih narekuje potreba, da bi čimbolj nadomestili otroku dom in toplino domače materske nege ter vzgoje.

Takoj v začetku leta 1953 smo se z vso resnostjo lotile dela ne glede na težave, ki jih bomo sproti premagovale. Zavedamo se, da bomo v težavah našle vso oporo in razumevanje za svoje delo in prizadevanje največ pri mamicah in očetih, pri »Društvu prijateljev otrok« in ostalih množičnih organizacijah in pri ohranjenosti ljudske oblasti, ko bo šlo predvsem za probleme, ki presegajo naše moči in voljo ter moči in voljo staršev samih.

Za leto 1953 prevzetih nalog ne bomo mogle izvršiti, če ne bi izpolnili starih obveznosti in dolžnosti, ki odpadejo v zvezi s tem na nje, če ne bi bili deležni pomoči OLO iz proračuna in vlade LRS iz dotacij. Tako bi reklo, če bi podcenjevale lastne moči in sposobnosti in če bi ne upoštevale težav, ki jih premagujemo vsled lanskega suše z občutnim varčevanjem, ki postavlja ustanovo na lastne noge, iznajdljivost, sposobnost in zmanjšanje izgleda na proračunska sredstva in dotacije OLO ter vlade LRS. Te težave segajo do vsake mamic, predvsem v tem, da morajo namesto prvotnih 600-700 din sedaj plačevati 1000-1100 din mesečnega prispevka. Premagovanja teh težav se je resno lotilo osebje

Vrtca s skrbnim gospodinjstvom, ki bi naj olajšalo financiranje ustanove z izrabo lastnega prideka povrtin, maščobe in mesa. Te pomagajo olajšati razna podjetja, ki so občutno pomagala, da smo lahko tudi za Novo leto izdatno obdarile otroke. V dokaz zahvale otrok in mamic ter osebja naj jim bo naše prizadevanje, da bi občutili naši otroci vso skrb in ljubezen socialistične družbe do najmlajšega pokolenja.

Povprečno 60 otrok je dnevno v oskrbi, negi in vzgoji našega vrtca. Zavedamo se, da to niso vsi otroci, ki smo jim potrebne. Rade bi jih imele okrog sebe še več kot jih premorejo naši prostori. Enako udobno kot ti otroci, bi se pri nas počutili tudi otroci do treh let, če bi bil naš dom večji. Tudi to vprašanje bo moralo biti rešeno v bodočnosti.

Večkrat se sestajamo z mamicami na roditeljskih sestankih. Veseli nas, ko nam dajejo koristne predloge, da bi bilo naše delo čim uspešnejše. »Svet staršev« nam je dal že več predlogov za ureditev igrišča in nam bo gotovo pomagal tudi pri uresnitvi tega predloga. Tudi »Društvo prijateljev otrok« nam bo nedvomno pomagalo razvozlati marsikateri problem.

Kot rečeno, jasno nam je, kaj je naša dolžnost, ker to od nas pričakujejo otroci in starši, ljudska oblast in vsa družba delovnih ljudi našega mesta in okolice. Podali smo se na delo, čigar sadovi so namenjeni najmlajšemu pokolenju.

Prav lepe pozdrave

pošiljamo tečajnice tečaja RK za žensko mladino na Ptujski gori sledečim mladinkam:

Rodošek Jožefi iz Dolene 38. Zajšek Stefaniji iz Dolene 47. Ber Veroni iz Dolene 50. Letonja Stefaniji iz Dolene 65. Mohorko Mariji iz Dolene 66.

Ali vam ni žal zamujenega znanja? Ali veste, da marsikateri izmed nas pride v tečaj naravnost z dela iz tovarne! Ali veste, da je naš tečaj glede obiska samo po vaši krivdi med zadnjimi! Morda tudi ne veste, da človek le toliko velja, kolikor zna! Tečajnice s Ptujске gore.

Novoimenovane ulice in ceste v Ptuju

Ptuj, 13. januarja (LP). Pred potekom mandata je prejšnji odbor mestne občine Ptuj na zadnji seji, 19. novembra 1952, obravnaval predloge o preimenoivanju oziroma imenovanju nekaterih ulic na področju Ptuja in se je zedinil s sledečimi predlogi, da bi imelo področje Ptuja sledeča nova imena cest in ulic:

Združni trg: obsega prostor od dravskega do študentnega mostu na obe strani ceste samo hiše v prvi vrsti.

Milnska cesta: prostor od Združnega trga mimo invalidskega podjetja do gornjega mlina.

Mariborska cesta: od študentnega mostu skozi Zgornji Breg proti kraju Hajdina.

Ob Studenčnici: odcep na Mariborski cesti pri sedanji hišni številki 23 mimo hiše Perša ob Studenčnici do »Ornikovega marofa«.

Zagrebska cesta: od študentnega mostu v Ptuj skozi Spodnji Breg in Turnišče.

Ob Dravi: vzdolj Drave po desnem bregu od Brunčiča do Majcen Pavle v Mestnem logu.

Rogaska cesta: od Hrženjaka mimo Roka do Hajdine na obe strani.

Ob železnici: cesta ob desni strani železniške proge od Zagrebške ceste do Hajdinske postaje.

Na postajo: od zadruge Turnišče do Vesenjaka pri postaji Hajdina.

Draženska cesta: ob železnici proti od Vesenjaka pri hajdinski postaji proti Dražencem. Mejna cesta: od Vajsa do Cestnice.

Selska cesta: od zadruge Turnišče proti Dražencem.

Vičavska pot: od levem bregu Drave navzgor od Pavliča do konca.

Naselje: novozgrajeni zaselek v Stukih.

Krambergerjeva pot: pot med Ljutomersko cesto, Trubarjevo ulico in Novo vasjo.

Spolenakova cesta: vodi od Ljubec Ivana mimo Vindis Antona na Sp. Bregu in do Zagrebške ceste.

Poljska cesta: od Roka dalje do hajdinske postaje na meji Sp Breg in Hajdina.

PREIMENOVANE ULICE IN CESTE:

Muzejski trg: je prostor med muzejem, Vinarsko zadruzo in njeno združno gostilno.

Ob Grajeni: sedanja ulica Na Mestni vrh.

Bezjakova ulica: bivša Slomškova ulica.

Murkova ulica: bivša Krekova ulica.

Žnidaričeva ulica: bivša Kapucinska ulica.

PRIKLJUČI SE:

Oficirski paviljon ter vojašnica k Vičavi:

Hiša Ozvaltič Rudolfa iz Volkmarjeve ulice k Rabeljčji vasi.

PRIKLJUČI IN NA NOVO IMENUJE:

Na gradu: hišnih števil 9 okoli gradu, ki so prej spadale k Vičavi, se priključijo mestu Ptuj.

Z novoimenoivanj in preimenoivanj ulic je dan v več primerih poudarek z imeni prvoborcev za socializem, ki jih bo sedanje in bodoče pokolenje ohranilo v spominu kot junake, ki se niso ustrašili ničesar v borbi za pravičen družbeni red.

Za ta nova imena ulic in cest bodo izdelane tudi cestne in ulične plošče in ploščice z hišnimi številkami.

Iz naše armade

12 in 18 mesecev službe v JLA za študente

Z novim zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaški obveznosti je med drugim rečeno, da se podaljša rok službe v kadru od 12 na 18 mesecev za absolvente srednje šole in za absolvente fakultet, ki niso končali pouka in položili izpita iz predvojaške vzgoje. Samo leto dni bodo služili študentje, ki bodo uspešno končali pouk v edinicah, ustanovah in solah za rezervne oficirje in ki bodo položili izpit za rezervnega podporočnika. Leto dni bodo služili absolventi fakultet, ki bodo položili izpit iz predvojaške vzgoje.

Dnevnice v JLA od 400 do 700 dinarjev

Novi pravilnik o ptnih in selitvenih stroških vojnih oseb, veljaven od 22. decembra 1952, določa za višje oficirje 700 dinarjev dnevnic, za nižje 600, za aktivne podoficirje 500, za vojakne in podoficirje, ki odslužujejo rok pa 400 dinarjev. Iste dnevnic veljajo za vojne uradnike.

Za ločeno življenje dobijo generali 5000 dinarjev dodatka, višji oficirji 4500, nižji oficirji 4000 in aktivni podoficirji 3500 dinarjev. Isto velja za vojne uradnike.

Slabi zdravniški pregledi imajo slabe posledice

V nekaterih enotah JLA se odražajo posledice slabega dela nekaterih rekrutnih komisij. Z nepravilnim razporejanjem posameznih rekrutov v enote, za katere zdravstveno ne odgovarjajo, je vezano pošiljanje takih rekrutov na specialne preglede pa tudi na znatne stroške, kar ne koristi niti rekrutu, še manj pa enoti, ki mora tega ali onega rekruta po nekaj dnevih službe v JLA celo odpustiti kot časno nesposobnega.

V zvezi s tem bodo v bodoče za take primere odgovorni člani rekrutnih komisij, ki niso pravilno opravili svoje naloge. V večini primerov gre za slabe zdravniške preglede.

Rojstva, poroke in smrti v mesecu decembru 1952 Makole:

Rojstva: Katarina Skerbiš, pos. hči iz Jelovca 22, je rodila hčerko; Terezija Germek, roj. Brglez, gospodinja iz Pečk 48a, je rodila sina; Angela Samastur, roj. Gajšt, gospodinja iz Dežnega 32, je rodila hčerko.

Poroka: Avgust Frišek iz Stor pri Celju in Rozina Brglez, pos. hči iz Varoža (Makole).

Smrti: Alojz Brglez, roj. 1945, Mostečno 3; Simon Jug, roj. 1877, Stopno 15; Katarina Mesarič, roj. 1888, Stopno 9 in Matilda Kolar, roj. Lorber, roj. 1891, Sv. Ana 37.

Stoperčani bi radi elektriko

Stoperce, 12. jan. (EO). Samotna haloška vas Stoperce se razteza v ozki dolini in med hribi od Majšperke proti Donaki gori z zakotnimi kraji Grdina, Sitež, Nadole, Črmožiše in Sučje, kateri so popolnoma odrezani od ostalega sveta brez vsake prometne veze, še manj pa od vsake žične napeljevalne.

Dolgo se je govorilo o avtobusu na progi Rogatec-Ptuj, o telefonu, o elektriki; seveda ni nikoli bilo denarja; zdaj pa se dela na tem, da se stvar uredi.

Lansko leto v poletju se je uveljavila med tukajšnjim ljudstvom parola: »Elektrika mora biti v Stopercah«. Na prvem množičnem sestanku frontovcev, junija 1952, je bil izvoljen elektrifikacijski odbor. Odborniki so takoj pričeli z delom. Sil so od hiše do hiše in pridobivali člane in denar. Do danes je zbrano gotovine od 149 članov 367.499 din. Seveda se niso bili vsi v stanju plačati prve akontacije, katera je znašala 739.000 din. Ves gradbeni material za transformator je že na mestu in plačan. Zidarska dela transformatorja so že na polovici. Zima je nadaljnje delo prekinila. Tukajšnje prebivalstvo je prostovoljno opravilo 627 delovnih ur pri trasiiranju, vožnji kamna in gramozu ter gradnji transformatorja. Do sedaj so se pri prostovoljnem delu najboljše izkazali prebivalci iz Grdine, kakor tudi poedinci iz krajev Stoperce, Sveča, Nadole, Sitež in Črmožiš. Priznati pa moramo tudi avtoprevozniku Savli Filipu iz Stoperce, ki je do sedaj opravil prostovoljno štiri vožnje opake iz Janežove in tri vožnje gramozu z Dravskega polja.

Zanimivosti iz tehnike

Prvi polet največje bombe na svetu. Zadnje dni decembra preteklega leta je izvršil prvi polet največji bombardier na reaktivni pogon, ki je ob enem največji bombnik na svetu. Letalo je bilo izdelano v tovarni Handley Page. To je štirimotorno reaktivno letalo s krili polmesečeve oblike. Motorji so vgrajeni v krila ter razvijajo silo, ki je večja od sile, ki jo proizvaja 25 lokomotiv brzega vlaka ali pa deset težkih bombnikov iz druge svetovne vojne.

Prenosne hiše iz aluminija. Neka angleška tovarna je zgradila pred kratkim novo prenosno hišo iz aluminija. Hiša zavzema 75 kvadratnih metrov ter je vsa iz aluminija. Najtežji sestavni del tehta 6,5 kg. Hišo lahko sestavimo trije ne-kvalificirani delavci brez posebnega orodja v dveh urah. Posebno uporabna je v tropskih predelih, ker ostane, kakor trdi najmočnejšim afriškim soncem hladna in sveža.

Izvoz cementa iz Hrvaške. Iz Hrvaške je bilo v preteklem letu izvoženega nad 300.000 ton cementa in klinkerja v Argentino, Brazilijo in Turčijo.

V Sloveniji posekamo vsako leto več lesa, kakor ga priraste. V Sloveniji pride na prebivalca 0,57 ha gozdne površine, ki da letno 1,63 kub. metrov prirastka. Vendar se poseka vsako leto na isti površini 4 kub. metre lesa. Če bi se to stanje nadaljevalo, bi v do-glednem času ostala Slovenija brez lesa. Vse to je narekovalo že izvedene omejitve v sečnji, ki pa bodo s časom strožje, da bi se vskladila potrošnja z letnim prirastkom.

Nesreča ne počiva

V zadnjih dneh je ptujska bolnišnica nudila pomoč naslednjim ponesrečencem: Mlakar Nadi iz Ptujске gore (poskodbe leve roke); Lajči Mileni iz Dornove (poskodbe desne roke); Plohl Jakobu iz Stojne (poskodbe desne noge); Ciglar Ludviku iz Ptuja (poskodbe prsta); Žirovniku Karlu iz Ptuja (poskodba na glavi); Kukovec Ani iz Tibole (poskodbe reber); Podjaveršek Mariji iz Orešja (zlom leve roke); Sveneš Francu iz Lancove vasi (zlom reber); Bračič Francu iz Vidma (splošne poskodbe); Zorec Rozi iz Mestnega vrha (splošne poskodbe); Čeh Francu iz Vintarove (poskodba ključnice); Antonu Pfeiferju iz Njivce (poskodba leve roke); Turščak Jožetu iz Ptuja (poskodba roke); Vozel Janezu iz Kranja (zlom leve roke); Mohorko Janezu iz Strnišča (poskodba noge); Martinu Cvetku iz Lešniškega vrha (je bil napaden in poskodoval z nožem po trebuhu); Jalušič Rozi iz Celja (vlak odrezal roko in nogo po padcu iz vagona); Sveneš Stanku iz Gerečje vasi št. 31 (poskodbe na glavi); Pintarič Stanku iz Prerada (poskodba noge).

KEGLJASKI KLUB v Ptuj se je priključil kot kegljaska sekcija k SD »DRAVA«. Sekcija je prevzela v svojo upravo poleg kegljišča v Ljudskem vrtu tudi kegljišče »Pri Roziki«. Na obeh kegljiščih bo dovoljeno kegljanje le članom, ki se bodo pokoravali športnim pravilom. Želimo, da bi se v sekcijo priključilo čim več novih članov, zlasti iz ženskih vrst in iz vrst mladine. Novostopivše člane vpisuje gospa Jelinekova in znaša enkratna vpisnina 50.— dinarjev ter mesečna članarina 20.— din za člana, mladini pa je ta taksa znižana. Kegljalo se bo po krožkih, za katere se bo določilo večer v tednu.

Kegljaska sekcija potrebuje vestnega postavilca za postavljanje kegljev in čiščenje kegljišča »Pri Roziki«. Mesečni dohodki znašajo okrog 5000.— din. Zaradi informacij in nastavitve naj se zainteresirani javijo pri gospodarju tov. Nemcu Mihi, Ptuj, Slomškova ulica.

„Praktični“ nasveti

Kuče želijo govoriti s kmetom Kucovcem. Lojzekom iz Lešnice zaradi kakega dolga, si ga moraš preje poslati. Ne išči ga v hiši niti v hlevu, temveč v parni, kamor se ti je skrila slamo. Ne krega se z njim, da se k prestrašenosti ne bo še razburil, sicer ne bo hotel izpod zglavnika izvel denarice in izplačati terjatve. Če si izterjevalec davka, ga bo moral iskati še globlje v slami.

Ko vidiš na ormoški cesti Brečkov voz iz Budine in na njem Srdinška Franca iz Souhlje, se umakni s ceste čisto do ograje, sicer se boš znal pod vozom težko poškodovan. Ne pričakuj, da ti bo Srdinšek pomagal na noge, ker bo posnel konja in pobegnil, da ne bi organi dobili njega in voznika.

Kotle iz litine je bilo lahko prodati

Lani sredi julija sta bila odnešena Viktorju Gašpariču iz Krčevine in Francu Sužniku iz Kicarja kotla iz litine.

V zvezi s to tatvino je tožilec obtožil Jožeta Rodoška iz Krčevine št. 107, da bi naj bil s pomočjo nekega poljskega delavca napravil lastnikoma kotlov večjo škodo.

Na razpravi 17. januarja t. l. bo o njegovi krivdi razpravljali kazenski senat ptujskega okrajnega sodišča.

V preiskavi je Rodošek dejanje priznal.

Njihova popustljivost se maščuje

Na KLO Vitomarci je prišlo lani po krivdi tajnika Hrge in uslužbenca Kupčiča do zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic in nevestnega dela, kar so znali posamezniki izrabiti v svojo korist.

Da bi Rado Kajzersberger laže dobil vojaški dopust, mu je njegova sestra Ana Toplak iz Derbetine poslala brzojavko lažne vsebine s pečatom KLO, ki naj bi jamčil za resničnost brzojavke. Poleg tega pa so si znali pomagati posamezniki iz denarnih težav s tem, da so si izposojali na KLO davčni denar, ki so ga vplačevali nekateri davkoplačevalci. Take manipulacije z denarjem so bile mogoče ob slabi evidenci, ki se je vodila o denarju na tem KLO.

Tožilec je v zvezi s temi ugotovljenimi nepravilnostmi obtožil Ferdinanda Hrge iz Vitomarc ter Ano Toplak iz Derbetine, ki se bodo zagovarjali 17. januarja t. l. ob 8. uri pred kazenskim senatom v Ptuj.

V pretepu so mu zlomili čeljust

V aprilu 1950 je prišlo v Stopercah do prepira in pretepa, pri katerem je bila Petru Perkauzu zlomljena spodnja čeljust, kar pomeni hudo telesno poškodbo.

V zvezi s tem poškodovanjem so obtoženi Anton Frišč iz Grdine, Skrabelj Maks iz Črmoži in Anton Galun iz Stoperce. Vsi trije so poklicani pred kazenski senat ptujskega sodišča za 26. januar ob 9. uri, ko bo razprava o pretepu in Perkauzovi poškodbi.

O delu Tacingerja

Makole, 7. jan. O Ivanu Tacingerju iz Dežnega štev. 39 pri Makolah je pisal Ptujski tednik že v neki novembrski številki lanskega leta pod naslovom »Bilo je prikrto pa je ostalo očito«. Članek daje prebivalstvu v vednost, da Ivan Tacinger ni tako pošten, kot se dela med prebivalstvom in da bo za svoje nepošteno delo imel dne 2. dec. 1952 obravnavo na Okrajnem sodišču v Ptuj, ko bo tudi dobil svojo zaslužen kazni.

Tako je ljudstvo občine Makole težko pričakovalo, kdaj bo seznanjeno o Tacingerjevi »zasluženi kazni«, kot je bilo v omenjenem članku navedeno. In res, kmalu je prišla med prebivalstvo novica, da je bil Ivan Tacinger zaradi tatvine koles obsojen samo na 10 mesecev. To je prebivalstvo, ki pozna Tacingerja in njegovo delo, zelo razburilo. Orodje, s katerim je Tacinger delal svoje nepošteno delo in ki je bilo ob hišni preiskavi zapечатeno do sodbe, mu je ostalo in bo tako lahko še naprej po odsluženju kazni delal brez vsakih ovir.

Ivan Tacinger je bil že v letu 1950 kaznovan zaradi tatvine dvokoles, ko so mu zasegli in odpeljali en voz materiala na Poverljivost za notranje zadeve v Poljčanah, in je delo, ko se je vrnil iz zapora, kmalu zopet nadaljeval in si z nepoštenim delom pridobival lepe vsote denarja.

Prebivalstvo občine Makole se vprašuje ali še obstaja pravica ali ne in zakaj je dobil Tacinger tako malo kazni za precejšnje število dvokoles, katere je v glavnem ukradel delovnemu prebivalstvu in se tako na račun njih in nepoštenega dela opomogel.

Okrajno gledališče v Ptuj

Sobota, 17. jan. ob 20. uri: Ivan Cankar: »KRALJ NA BETAJNOVI«, drama v treh dejanjih. Tretja repriza.

Nedelja, 18. jan. ob 15. (3.) uri: Cvetko Golar: »VDOVA RO-SLINKA«, komedija v treh dejanjih. — Z dnjič!

Prodaja vstopnic pri gledališki blagajni en dan pred predstavo in na dan predstave od 15. do 17. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure in eno uro pred predstavo.

V Rogoznici so dogradili združni dom

Rogoznica, 14. jan. (F. Ž.). V Rogoznici so 31. dec. 1952 svečano odprli novo zgrajeni združni dom. V ta namen so uprizarili »Volkodlake« pokojnega dr. Alojzija Remca. Po igri so sledile še ostale točke, na katere so se skrbno pripravili mladinci v krogu KUD.

Rogoznica je že od nekdaj znana po svojem kulturnem delovanju. Že pred vojno so agilno vodili v prejšnjem domu, ki so ga Nemci do tal požgali. Na starih ruševinah stoji danes novi Združni dom, ki bo odslej središče kulturne dejavnosti.

Mladinski aktiv si prizadeva, da bi v novi dvorani priredili čim več predstav. V zadnjem času vadijo Jurčičevega »Deselega brata«, ki ga nameravajo uprizoriti v tem mesecu. Pevski zbor pa vadi partizanske in narodne pesmi. Tudi lutkovno gledališče imajo v programu, s čim bodo razveselili najmlajše.

Novi združni dom v Rogoznici je med najlepšimi v ptujskem okraju.

Split, 14. jan. Strelci obalnega topništva in ladijske ter tovarniške sirene Splita so objavile proglas o izvolitvi prvega predsednika republike. V vseh kolektivih so bila slavnostna zborovanja. Med prvimi brzojavkami so brzojavke admiralov, častnikov, podčastnikov in vojaških uradnikov Jugoslovanske vojne mornarice, delovnih kolektivov »Vicko Krstulović«, tovarne cementa, tovarne »Jugovinil« in druge.

MESTNI KINO PTUJ PREDVAJA OD 16. DO 19. JANUARJA ŠVICARSKI FILM ŠTIRJE V DŽIPU

Ozadje filma je izmučena, sprta, razdeljena Evropa. Zgodba je močna, ganljiva, brez lažnega idealizma, v svoji veri v zmago ogroženih vrednot pa se vrti okrog petih ljudi — ženske in štirih vojakov. Ti zastopniki zavezniških držav patrolirajo po zasedenem Dunaju v džipu med narodne vojaške policije. V njihovih odnosih se prepleta tovarištvo z nezaupanjem, naklonenost s predsodki, medsebojna pomoč z odkritim sovraštvom. Njihova uradna dolžnost jim nalaga le skrb za vojaške zadeve, toda toplo sočustvanje z ljudmi in dogodki v mestu, jih postavlja pred vprašanje, kje naj uradna dolžnost popusti pred zahtevami človečnosti.

Tako se zapletejo v usodo mlade žene, ki pričakuje moža begunca iz sovjetskega ujetništva.

Francoz, Anglež in Amerikaneec so ji pripravljali pomagati. Kaj bo storil Rus v tej borbi med vojaškimi ukazom in človeškimi čustvi? Kaj bo zmagoval — človečnost ali politika? To bo vam pokazal film, ki je zelo dobro posnet in izdelan.

OGLAS

vsem stanovalcem v zgradbah splošnega ljudskega premoženja v Ptuj.

Za vrtno parcele, sadovnjake, njive, travnike ob zgradbah splošnega ljudskega premoženja v Ptuj sklenite najemne pogodbe in vplačajte najemnino v teku meseca februarja t. l. Po 1. marcu t. l. ostale parcele se bodo razdelile preostalim reflektantom.

Obvestite tudi ostale stanovalce.

Obrazci najemninjskih pogodb po 10.— dinarjev.

Mestna komunalna ustanova

Ptuj, Kvedrov trg 1
soba št. 5

Objave in oglasi

ZAHVALA

Vsem, ki so nam stali ob strani ob izgubi našega dragega očeta, se toplo zahvaljujemo. Posebna hvala za poslovljene besede ob grobu tov. Čokl Dušanu, tov. Kofol Mirku, zastopniku lovske družine in tov. Donaj Jožetu, zastopniku Galske čete ter vsem, ki so pokolnika spremili na zadnji poti. Gajeveci, 14. januarja 1953.

Družina Šacerjeva.

PRODAM SPALNICO iz trdega lesa in nekaj posteljnine. Naslov v upravi lista.

MOŠKO KOLO prodam. — Jadranska 16, Ptuj.

23. januarja žrebanje državne loterije

Srečke so na razpolago v vseh ptujskih trafikah. Zadržite koledar, ki ga dobi brezplačno.